

GMINA BOBROWNIKI

Lokalny Program Rozwoju Gospodarczego dla Gminy Bobrowniki

na lata 2021-2030

GMINA BOBROWNIKI
ul. Nieszawska 10. 87-617 Bobrowniki
REGON 910866519
NIP 4660344759

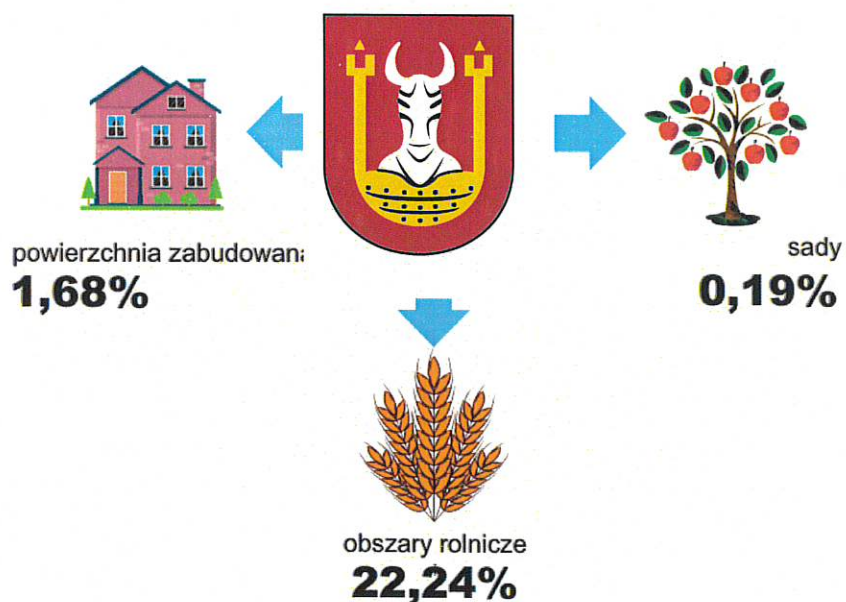
Z-ca Wójta
mgr Paweł Grudowski

Spis treści

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ 1. DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ	6
1.1. DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ W GMINIE	6
1.2. WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE SYTUACJĘ GOSPODARCZĄ W GMINIE	29
1.3. ANALIZA KLUCZOWYCH INTERESARIUSZY GOSPODARKI W GMINIE	37
1.4. WNIOSKI Z DIAGNOZY I ANALIZA SWOT	38
ROZDZIAŁ 2. CELE I PRIORYTETY LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU GOSPODARCZEGO	41
2.1. WIZJA LPRG	41
2.2. CELE STRATEGICZNE LPRG	42
2.2.1. Cele horyzontalne	42
2.2.2. Cele szczegółowe/Priorytety sektorowe	43
2.3. WSKAŹNIKI I LOGIKA PRIORYTETÓW	44
ROZDZIAŁ 3. INICJATYWY LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU GOSPODARCZEGO	46
3.1. PROCES SKŁADANIA I ZATWIERDZANIA PROPOZYCJI INICJATYW	46
3.2. LISTA INICJATYW PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LPRG	47
ROZDZIAŁ 4. POWIĄZANIE LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU GOSPODARCZEGO Z DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM	49
4.1. POWIĄZANIA Z GMINNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	49
4.2. POWIĄZANIA Z POWIATOWYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	49
4.3. POWIĄZANIA Z WOJEWÓDZKIMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	50
4.4. POWIĄZANIA Z KRAJOWYMI I UNIJNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	51
ROZDZIAŁ 5. SYSTEM WDRAŻANIA LOKALNEGO PROGRAMU ROZWOJU GOSPODARCZEGO	52
5.1. ANALIZA INSTYTUCJONALNA/OPRACOWANIE I PRZYJĘCIE LPRG	52
5.2. PLAN FINANSOWY WDROŻENIA LPRG	54
5.3. MONITOROWANIE I EWALUACJA WDRAŻANIA LPRG	57
ANEKS	60
ZAŁĄCZNIK 1. LISTA PRZYKŁADOWYCH INICJATYW PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH LPRG	60
ZAŁĄCZNIK 2. LISTA I OFERTA GMINNYCH ORGANIZACJI WSPOMAGAJĄCYCH SEKTOR MSP	73
ZAŁĄCZNIK 3. LISTA I OFERTA WOJEWÓDZKICH ORGANIZACJI WSPOMAGAJĄCYCH SEKTOR MSP	73
SPIS TABEL	80
SPIS WYKRESÓW	81
SPIS RYSUNKÓW	82

Gminy. Ścieżka tego rozwoju uwzględnia zarówno własny potencjał obszaru, jak i sytuacje zachodzące i mogące zajść w sferach niezależnych od działań Gminy. Jak każdy dokument planistyczny, tak i niniejszy Program Rozwoju Gospodarczego analizuje i ocenia aktualną sytuację, identyfikuje aktualne problemy, diagnozuje potrzeby lokalnej społeczności (przede wszystkim przedsiębiorców jako głównych interesariuszy LPRG) oraz określa kierunki działań zmierzających do poprawy stanu istniejącego. Sformułowanie w tym dokumencie cele strategiczne oraz propozycje konkretnych działań pozwolą w nadchodzącym okresie programowania na skoncentrowanie środków i zasobów na najważniejszych działaniach, które zapewnią osiągnięcie założonej wizji gminy w zakresie rozwoju gospodarczego.

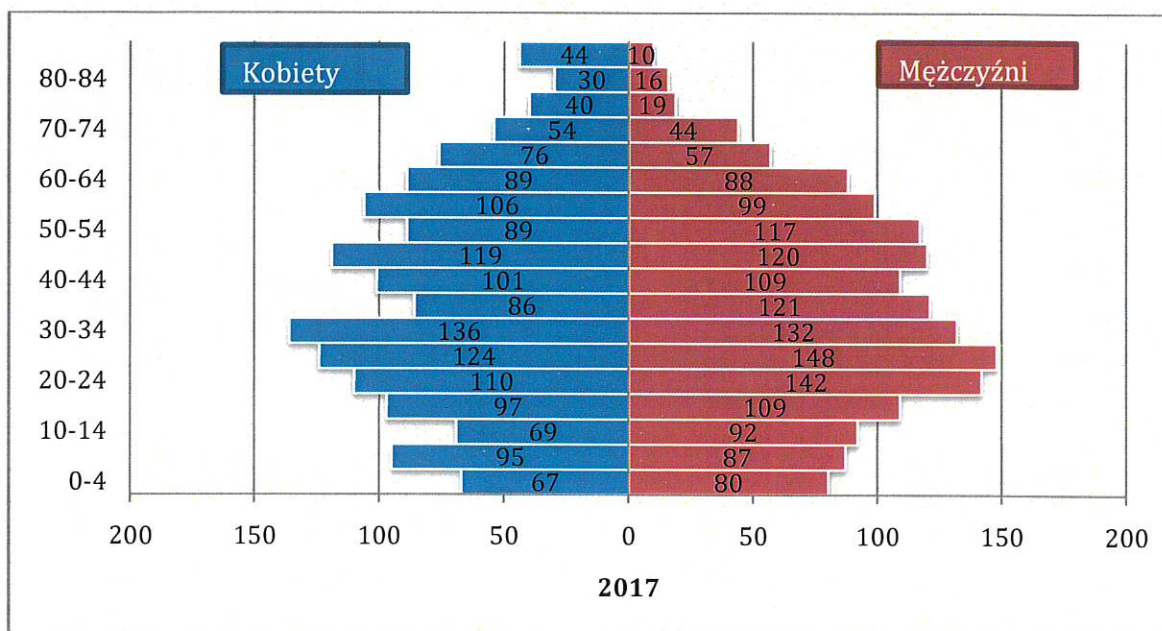
Rysunek 1. Struktura powierzchni w gminie (w %)

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na terenie Gminy Bobrowniki mieszkało w 2017 roku 3122 (stan na 31 grudnia 2017 roku), w tym 1532 kobiety i 1590 mężczyzn. Największą grupę kobiet stanowią osoby w wieku 30-34 (136 osób), 25-29 (124 osoby) oraz 45-49 (119 osób). Wśród mężczyzn najliczniejszą grupę tworzą osoby w wieku 25-29 (148 osób), 20-24 (142 osoby) oraz 45-49 (120 osób).

Wykres 1. Struktura demograficzna Gminy Bobrowniki w roku 2017

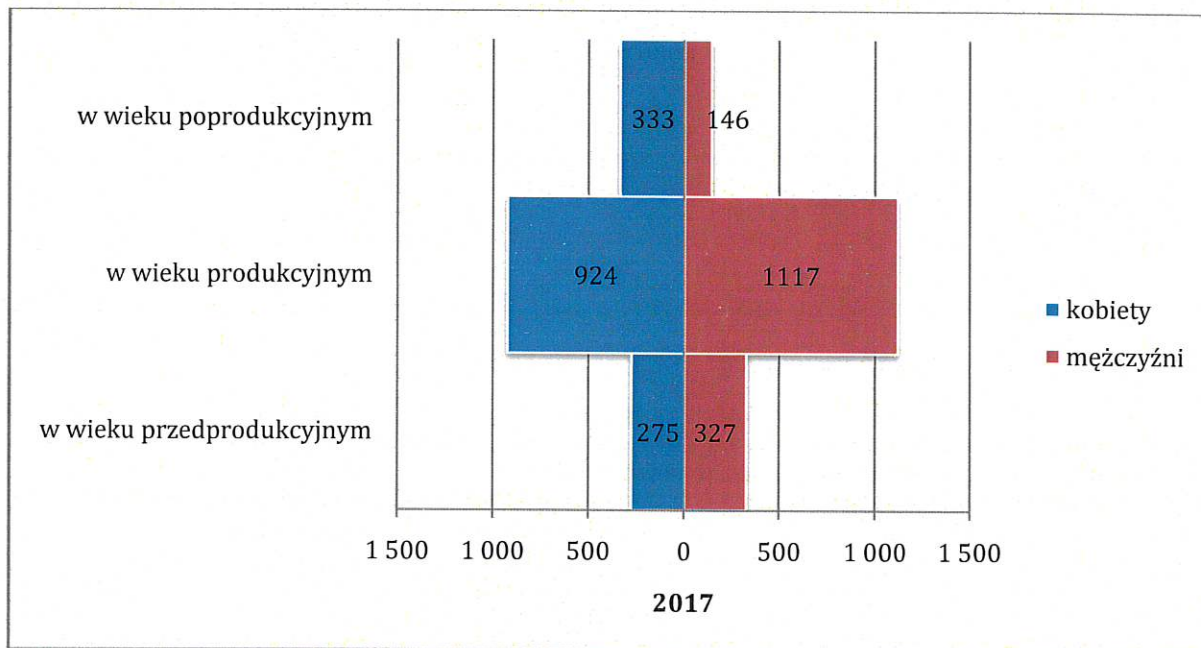

Źródło: dane UG Bobrowniki

Na terenie Gminy Bobrowniki mieszkało w 2019 roku 3086 (stan na 31 grudnia 2019 roku), w tym 1515 kobiety i 1571 mężczyzn. Najliczniejszą grupę kobiet stanowiły osoby w wieku 25-29 lat (128 osób), 30-34 (121 osób) oraz 20-24 (110 osób). Wśród mężczyzn największą grupę stanowiły osoby w wieku 25-29 (139 osób), 35-39 (138 osób) oraz 20-24 (129 osób).

Wiek produkcyjny- Wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat.

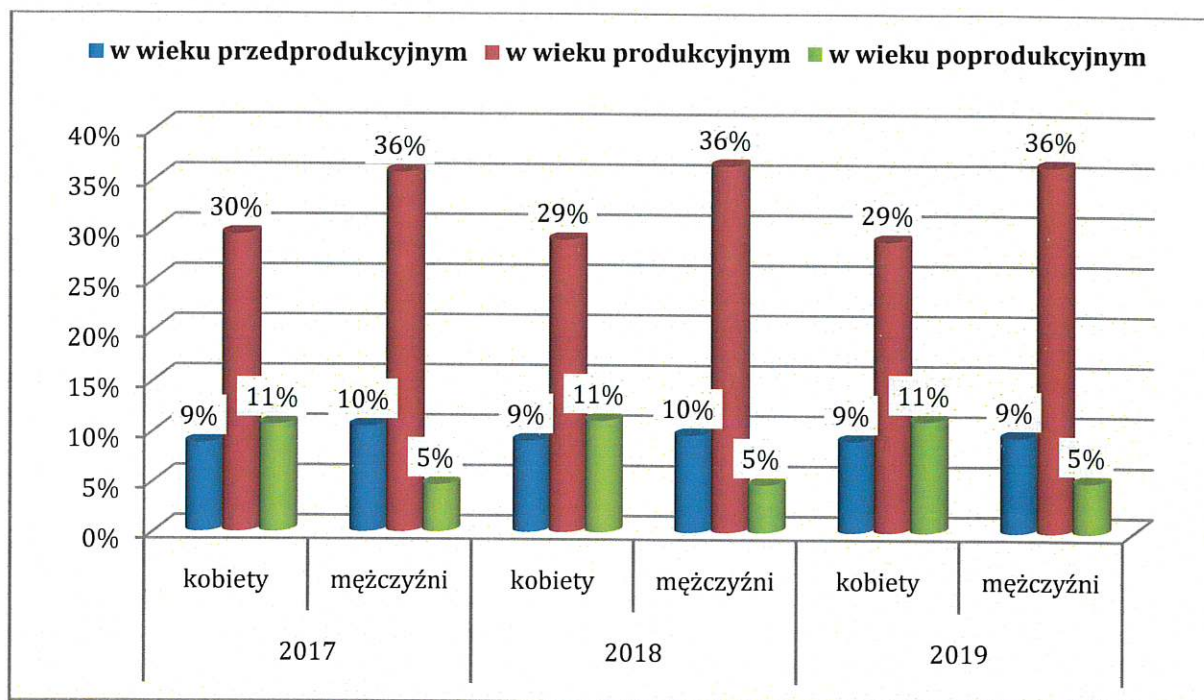
Wykres 4. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym w roku 2017

Źródło: dane UG Bobrowniki

W roku 2017 w wieku produkcyjnym były 924 kobiety i 1117 mężczyzn, łącznie 2041 mieszkańców Gminy Bobrowniki. Rok później było o 25 kobiet mniej w wieku produkcyjnym i o 10 mężczyzn więcej. Łącznie w wieku produkcyjnym było 2026 osób.

Wykres 7. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym w roku 2019

Źródło: dane UG Bobrowniki

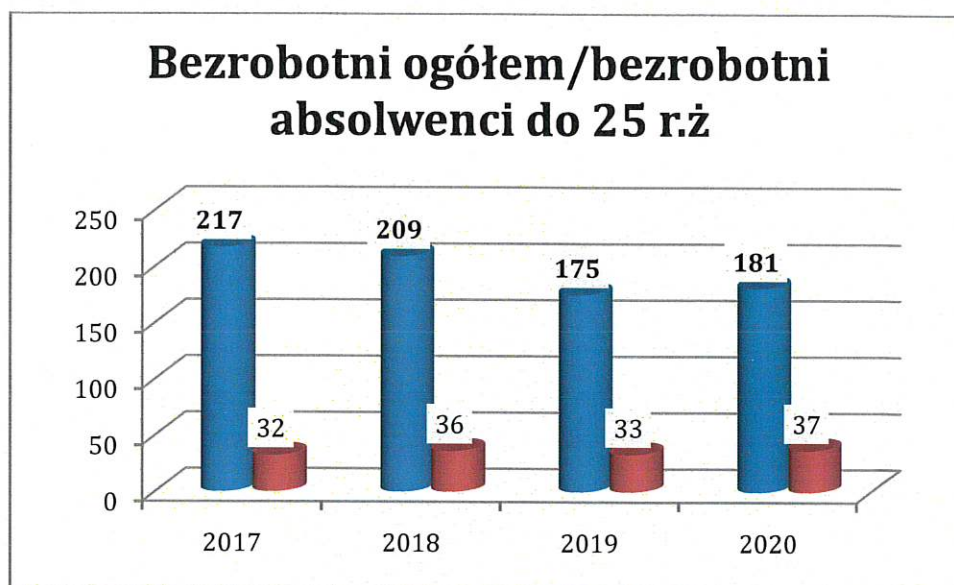
Z powyższej analizy wynika, że rocznie było około 65% mieszkańców gminy Bobrowniki, w wieku przedprodukcyjnym ok 19-20%, a poprodukcyjnym 15-16%. Zdecydowanie więcej było w grupie produkcyjnej mężczyzn, w przedprodukcyjnej różnica wg płci była znikoma, a w grupie poprodukcyjnej odnotowano przewagę kobiet.

Tabela 1. Podstawowe dane demograficzne dla gminy

Rok/Wyszczególnienie		2017	2018	2019
Ludność ogółem	liczba osób	3 122	3 092	3 086
Mężczyźni	liczba osób	1 590	1 571	1 571
Kobiety	liczba osób	1 532	1 521	1 515
Ludność w wieku 0-17	liczba osób	602	578	572
Ludność w wieku 18-59/64	liczba osób	2 041	2 026	2 018
Ludność w wieku 60/65+	liczba osób	479	488	496

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

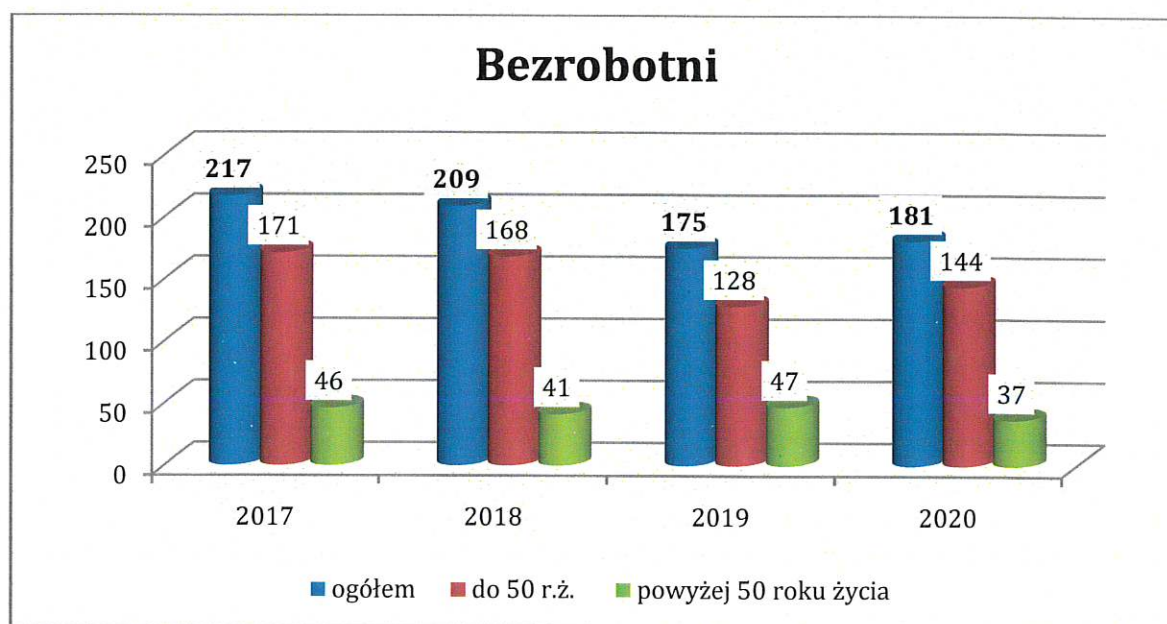
Wykres 9. Zarejestrowani bezrobotni absolwenci / do 25 r.ż.

Źródło: dane UG Bobrowniki

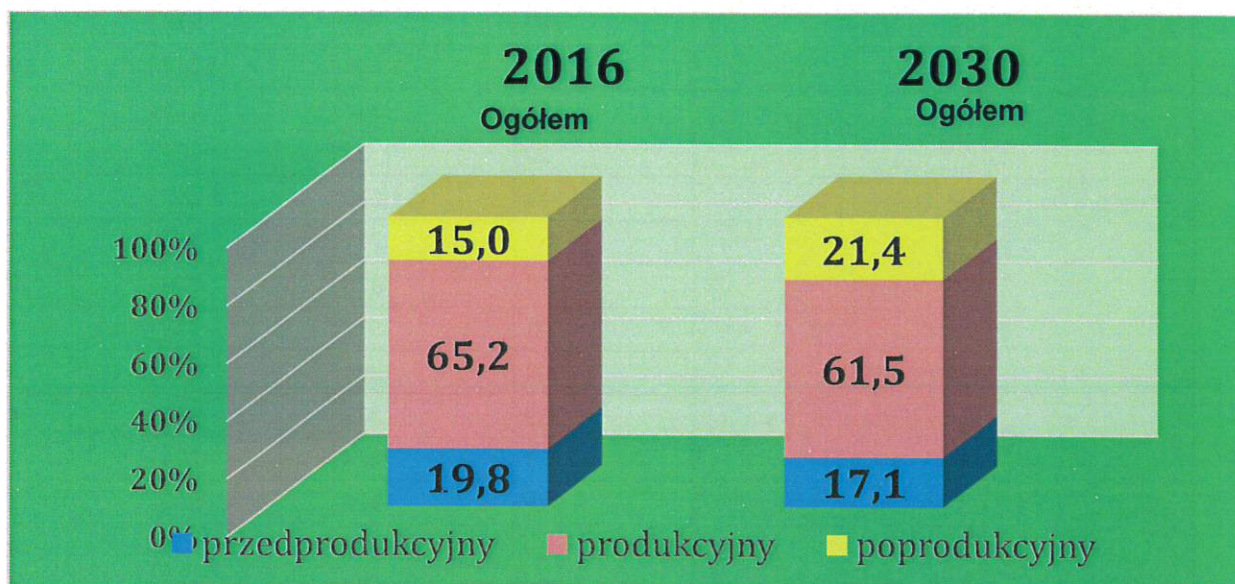
Osób do 25 roku życia czyli absolwentów szkół było zarejestrowanych 32, w roku 2018-36, a w roku 2019-33 osoby. W roku 2020 liczba ta wzrosła do 37 osób. Bezrobotni absolwenci stanowili w okresie 2017-2020 około 14-20% ogółu bezrobotnych na terenie gminy Bobrowniki.

Wykres 10. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w podziale na grupę do 50 r. ż i powyżej 50 r. ż

Źródło: dane UG Bobrowniki

Rysunek 2. Prognoza ludności w gminie

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Prognoza ludności w gminie wskazuje na znaczące zmiany w strukturze ludności w perspektywie 2030 roku.

Tabela 3. Zmiany w strukturze ludności w świetle prognozy GUS

Płeć	Wiek	2020	2021	2025	2030
Ogółem	Ogółem	3 081	3 075	3 047	3 007
	przedprodukcyjny 0-17	574	578	562	515
	produkcyjny 18-59/64	1 993	1 967	1 914	1 849
	mobilny 18-44	1 263	1 232	1 171	1 046
	niemobilny 44-59/64	730	735	743	803
	poprodukcyjny 60+/65+	514	530	571	643
	0-14	485	474	462	431
	15-59	2 000	1 985	1 911	1 825
	60+	596	616	674	751
	15-64	2 181	2 175	2 108	2 036
	65+	415	426	477	540
	80+	81	79	86	103
Mężczyźni	Ogółem	1 560	1 555	1 535	1 513
	przedprodukcyjny 0-17	307	307	295	274
	produkcyjny 18-64	1 098	1 091	1 065	1 037
	mobilny 18-44	672	660	628	550
	niemobilny 44-64	426	431	437	487
	poprodukcyjny 65+	155	157	175	202
	0-14	252	250	248	226

inne zasiłki celowe i w naturze	162	54430	162	461	
praca socjalna	0	0	0	374	631
razem	337	63354	834384	223	561

Źródło: dane UG Bobrowniki

Powodem przyznania pomocy było przede wszystkim ubóstwo, które dotyczyło 337 rodzin, w których żyło 561 osób. Na terenie gminy było również 4 bezdomnych objętych wsparciem, 160 osób bezrobotnych, 33 niepełnosprawne, 22 długotrwale chore, 1 alkoholik, 2 osoby z trudnościami w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, 9 z potrzebą ochrony macierzyństwa oraz 30 bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Tabela 5. Formy przyznanej pomocy

powody przyznania pomocy	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
ubóstwo	337	561
sieroctwo	0	0
bezdomność	4	7
potrzeba ochrony macierzyństwa	9	51
bezrobocie	160	421
niepełnosprawność	33	57
długotrwała lub ciężka choroba	22	49
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	30	99
przemoc w rodzinie	0	0
alkoholizm	1	1
narkomania	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2

Źródło: dane UG Bobrowniki

NEET-s

NEET to ogólne określenie na zjawisko socjologiczne określające grupę społeczną, w skład której wchodzi młodzież pozostającą poza sferą zatrudnienia i edukacji, czyli tych, którzy jednocześnie nie uczą się, nie pracują ani nie przygotowują się do zawodu. GOPS w Bobrownikach nie prowadzi oddzielnej ewidencji tych osób, niemniej pracownicy socjalni potwierdzają, że takie zjawisko na terenie gminy występuje.

Przez Wieś Bobrowniki nie przechodzi żadna droga publiczna zaliczana do kategorii wojewódzkiej lub wyższej.

Drogi na terenie Gminy Bobrowniki zostały sklasyfikowane jako sieć dróg pomocniczych (Lokalne, Dojazdowe) - są to wyłącznie drogi powiatowe i gminne. Przede wszystkim pozostają one niedostateczne z punktu widzenia potrzeb ruchu ciężkiego z uwagi na brak odpowiedniej nośności nawierzchni, a zwłaszcza ich wąskości. Ciąg dróg powiatowych na terenie Gminy Bobrowniki:

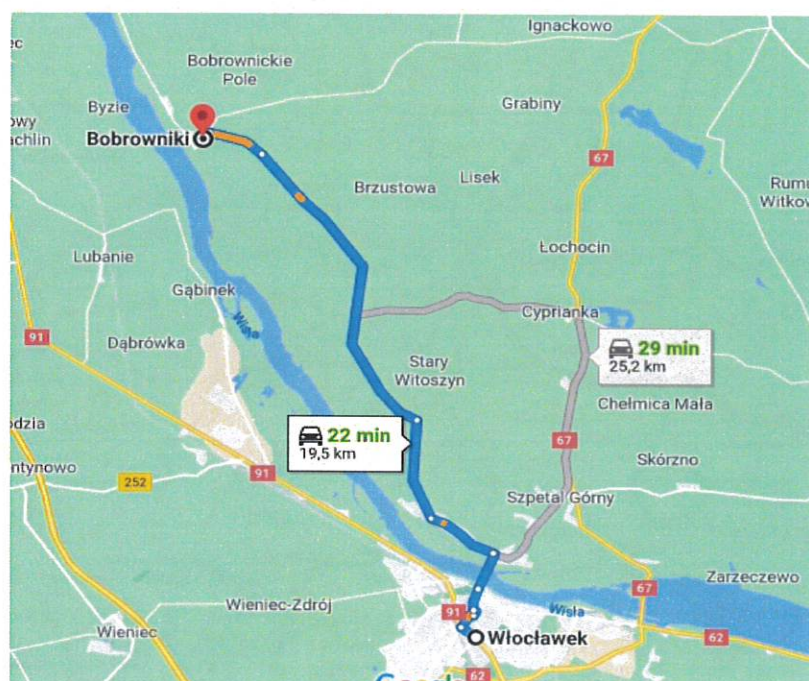
- Droga Powiatowa nr 2044C Czernikowo - Bobrowniki - Włocławek
- Droga Powiatowa nr 2712C Bobrowniki - Radomice 22
- Droga Powiatowa nr 2713C Bobrowniki - Stary Bógpomóż (docelowo Bobrowniki - Włocławek)
- Droga Powiatowa nr 2711C Gnojno - Brzeźno
- Droga Powiatowa nr 2704C Rachcin – Cyprianka.

Na terenie Gminy Bobrowniki znajduje się 94,5 km dróg gminnych. Nawierzchnię bitumiczną posiada 12,9 km w tym drogi na terenie wsi Bobrownickie Pole, połączenie wsi Stary Bógpomóż i Polichnowo oraz Gnojno i Polichnowo. Wśród dróg gminnych przeważają drogi gruntowe (77,1 km), spośród których 19,7 km to drogi mające nawierzchnię wzmacnianą żużlem, żwirem itd. Priorytetowymi inwestycjami w obrębie sieci dróg zarządzanych przez Gminę Bobrowniki jest budowa drogi we wsi Gnojno, która w przyszłości stanowić będzie połączenie miejscowości Bobrowniki i Łochocin (gmina Lipno). Poza tym istotna jest przebudowa nawierzchni dróg w drugiej co do wielkości miejscowości gminy - Bobrownickim Polu. Planuje się również sukcesywną przebudowę dróg gminnych w miejscowościach, na których terenie obserwuje się przybywanie domów jednorodzinnych o ile inwestycja drogowa sprzyjać będzie utrzymaniu tej tendencji i wystarczy środków (sołectwa Bobrowniki, Bobrownickie Pole, Gnojno, Rachcin).

Przez Wieś Bobrowniki nie przechodzi żadna linia kolejowa wykorzystywana do ruchu pasażerskiego lub towarowego.

Miasto Włocławek to najbliższa położona stacja kolejowa i przez to miasto wiodą drogi łączące Gminę Bobrowniki z przebiegającą nieopodal autostradą A1.

Rysunek 6. Dostęp do sieci kolejowej / identyfikacja bocznicy / świeżo wyłączonych z użytkowania

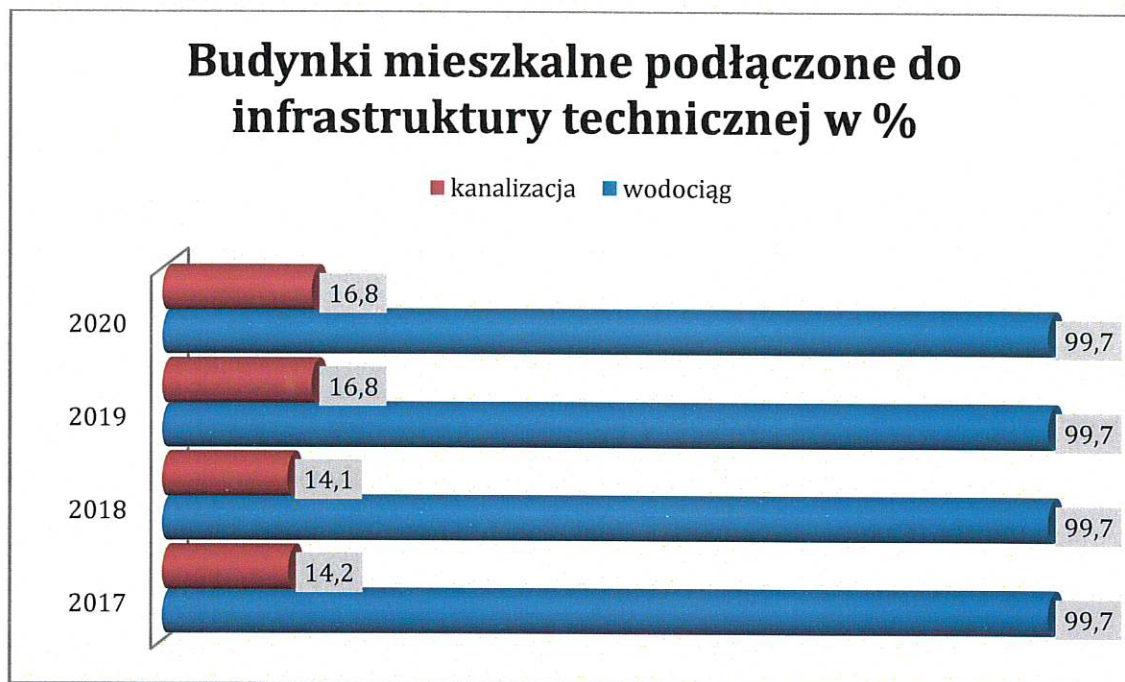

Źródło: <https://www.google.pl/maps/preview>

Komunikacja publiczna

Transport ten jest realizowany przez PKS (połączenia do Włocławka przez poszczególne miejscowości: Bobrowniki, Polichnowo, Rachcin, Nowy Witoszyn, Włocławek) oraz Powiatowy Zakład Transportu Publicznego Lipno (połączenia do Lipna). W ostatnich kilku latach coraz większym problemem staje się zmniejszanie przez przewoźników liczby połączeń, co bardzo utrudnia poruszanie się przede wszystkim po terenie gminy, zwłaszcza po godzinach szczytu oraz w weekendy i święta.

Rysunek 8. Media wodno-kanalizacyjne

Źródło: dane UG Bobrowniki

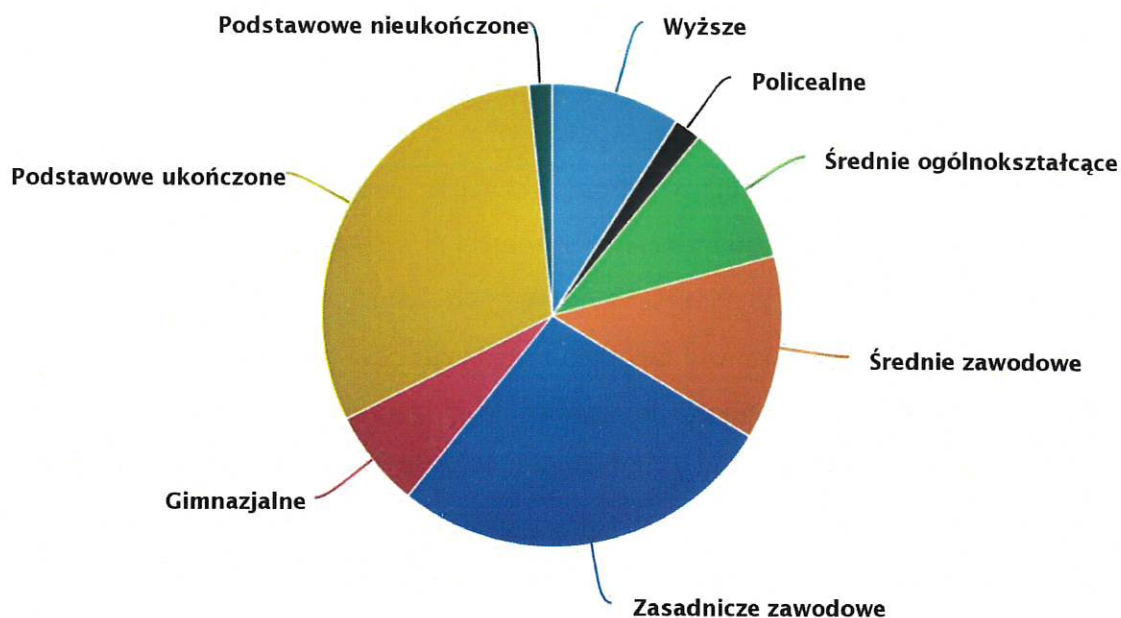
Przedsięwzięcia w ramach gospodarki wodno - ściekowej umożliwią ograniczenie problemu zanieczyszczeń cieków wodnych na terenie Gminy i osiągnięcia dobrego stanu wód: ekologicznego oraz chemicznego dla wód powierzchniowych, dobrego stanu chemicznego i ilościowego dla wód podziemnych. W ten sposób nastąpi poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Bobrowniki, ponieważ dobry stan wody będącej źródłem życia jest podstawą ludzkiej egzystencji. W kontekście gospodarki wodno - ściekowej na terenie Gminy Bobrowniki nie bez znaczenia pozostaje położenie Bobrownik nad Wisłą. Uchodzącym w Bobrownikach do Wisły ciekim wodnym zwanym Gryską płyną ścieki. Niezrealizowana kanalizacja Bobrownik oznaczać będzie istotną lukę w ogólnym procesie starań o łagodzenie stanu zanieczyszczenia Wisły. Podobnie sprawa wygląda w przypadku innych wsi, przez które przepływają ciekich uchodzące do Wisły. W tych miejscowościach powinny być budowane przydomowe oczyszczalnie ścieków. Obecnie długość sieci kanalizacyjnej wynosi 4 km i obejmuje 107 budynków, które zamieszkuje 376 osób.

Rysunek 9. Kapitał ludzki w gminie

a. poziom wykształcenia

Poziom wykształcenia – Gmina Bobrowniki

(Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011)

Źródło: www.polskawliczbach.pl

b) Informacja, czy lokalni pracodawcy sygnalizują problemy z zatrudnieniem pracowników / jakich kompetencji brakuje na lokalnym rynku pracy

Pracodawcy nieformalnie sygnalizują braki w zawodach takich jak: kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, rzemieślników oraz pracowników budowlanych (np. fachowców do przemysłu drzewnego, który działa w gminie). Zapotrzebowanie na tych specjalistów znajduje odzwierciedlenie w zestawieniach zawodów deficytowych i nadwyżkowych (dane dot. powiatu lipnowskiego, październik / 2021 rok).

c) Pracownicy krajowi - Większość pracowników to pracownicy krajowi.

d) pracownicy zagraniczni (dane z Urzędu Wojewódzkiego)

Jedna osoba będąca imigrantem prowadzi na terenie gminy własną działalność gospodarczą.

e) Inne wynikające ze specyfiki gminy (światłowód)

W Bobrownikach brak jest sieci światłowodowej.

krajobrazu. Spośród wszystkich gmin wchodzących w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka posiada najwyższy udział obszarów chronionych prawem, tj. 99,6 % powierzchni gminy. Większa część Gminy leży w Obszarze Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej. Obszar chronionego krajobrazu jest terenem chronionym ze względu na wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe w szczególności ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub też istniejące albo odtwarzane korytarze ekologiczne. Obszary chronionego krajobrazu obejmując cenne z przyrodniczego punktu widzenia tereny, pełnią rolę ekologicznego łącznika pomiędzy wszystkimi formami przyrody, układając się w rezultacie w system obszarów chronionych. Ograniczenia gospodarowania na tych obszarach dotyczą głównie tych form, które są zagrożeniem dla stałości przyrody. Ośią hydrologiczną opisywanego terenu jest rzeka Wisła. Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowi rzeka Tażyna stanowiąca lewobrzeżny dopływ Wisły oraz system drobnych cieków i rowów. Trwałym i bardzo ważnym składnikiem szaty roślinnej są lasy. Zajmują one łączną powierzchnię około 1150 ha, co stanowi 3% ogólnej powierzchni. Są to przede wszystkim bory sosnowe mające ogromne znaczenie dla mikroklimatu Ciechocinka.

Bardzo interesującym i decydującym o funkcji terenu, jest mikroklimat ciechociński. Jest to zjawisko powstałe między innymi w wyniku połączenia naturalnych predyspozycji z działalnością człowieka - budowa i eksploatacja tężni solankowych. Podstawą utworzenia obszaru chronionego krajobrazu jest ochrona krajobrazu i naturalnych warunków środowiska przyrodniczego jest: - ochrona unikalnych walorów mikroklimatycznych Uzdrowiska Ciehocinek i jego najbliższych okolic, - ochrona piękna nadwiślańskiego krajobrazu, posiadającego cechy bardzo zbliżone do naturalnych.

Znaczna połać Gminy Bobrowniki należy do Włocławskiej Doliny Wisły ustanowionej dla ochrony wchodzących w skład fauny tego terenu gatunków takich jak bóbr europejski, wydra europejska, kumak nizinny, kiełb białopłetwy, boleń, różanka, kózka. Istotnym składnikiem krajobrazu tego miejsca są lasy łęgowe. Są tu posiadające znaczną wartość przyrodniczą siedliska typowe dla dolin sporych rzek.

Włocławska Dolina Wisły należy do Obszaru Natura 2000. W północnej części Gminy Bobrowniki położone jest Jezioro Brzeźno o powierzchni 20,9 ha i maksymalnej głębokości 7 m (średnia głębokość 3,7 m).

1.2. Wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą w gminie

Gmina na tle województwa

Tabela 6. Podstawowe wskaźniki finansowe gminy na tle województwa i grupy podobnych gmin (2018)

2018	W złotych	Jako % średniej w grupie podobnych gmin	Jako % średniej w województwie
Dochody gminy na 1 mieszkańca	4991,27	104,0	96,4
Dochody własne gminy na 1 mieszkańca	1671,37	99,0	69,6
Wydatki gminy na 1 mieszkańca	5668,60	111,2	106,1
Zobowiązania gminy na 1 mieszkańca	1384,93	128,5	1054,9

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS.

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw w gminie

W 2018 r. w gminie zarejestrowanych było 209 przedsiębiorstw zgodnie z bazą danych REGON. W grudniu 2018 r. w gminie było 90 płatników składek ZUS oraz 133 podatników osiągających przychody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Liczbę przedsiębiorstw – podatników i płatników składek przedstawia tabela poniżej.

Tabela 7. Liczba przedsiębiorstw według rodzaju rejestru (2018)

	samodzielna działalność	mikro	małe	średnie	Razem mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
Podatki (podatnicy)	97	32	4	0	36
ZUS (płatnicy składek)	46	33	9	2	44
REGON		202	7	0	209

Źródło: GUS.

- W sekcjach zdominowanych przez podmioty publiczne było ubezpieczonych łącznie 579 osób, w tym 260 osób w administracji, 121 osób w sektorze opieki zdrowotnej 181 osób w sektorze edukacji oraz 17 osób w sektorze kultury, było to łącznie 28,6% osób w wieku produkcyjnym w gminie,
- Wśród osób ubezpieczonych było 1301 kobiet i 1598 mężczyzn,
- Najwięcej ubezpieczonych było w wieku 25-34 lat – 798 osób i 35-44 lat – 702 osób.

Tabela 9. Liczba ubezpieczonych w zależności od płatnika składek

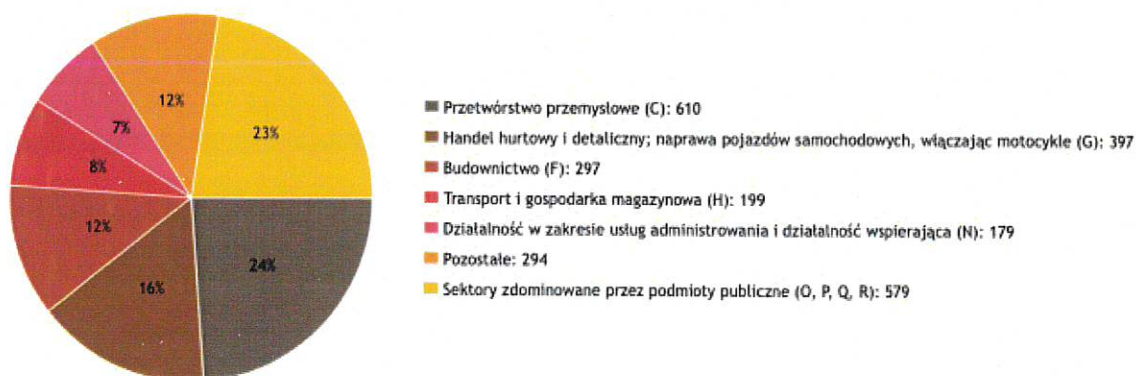
2018	Liczba osób	liczba osób na 1 płatnika składek	% zatrudnionych w grupie płatników do 249 ubezpieczonych
Samozatrudnieni nie płacący składek za inne osoby	118	2,6	6,5
Ubezpieczeni u płatników składek płacących składki za 1-9 osób	392	11,9	21,8
Ubezpieczeni u płatników składek płacących składki za 10-49 osób	635	70,6	35,2
Ubezpieczeni u płatników składek płacących składki za 50-249 osób	657	328,5	36,5

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS.

Najwięcej ubezpieczonych było w sekcjach:

- Przetwórstwo przemysłowe (C) (610 osób),
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G) (397 osób),
- Budownictwo (F) (297 osób).

Rysunek 10. Liczba ubezpieczonych według sekcji i płatnika składek (2018)

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS.

Tabela 10. Średnie podstawy wymiaru składek według wielkości, płci oraz wybranych sekcji zatrudnienia w złotych (2018)

	Ogółem	Samozatr.	1-9 ubezp.	10-49 ubezp.	50-249 ubezp.
Ogółem	2835	1854	2265	2661	2975
Kobiety	2605	1665	2259	2705	2747
Mężczyźni	3092	1946	2271	2615	3210
W sekcjach z największą liczbą płatników w gminie					
Budownictwo (F)	3174	1906	2286	2503	3236
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	2430	1550	1625	2480	3030
Przetwórstwo przemysłowe (C)	2640	[b.d.]	1797	2249	3190
Pozostała działalność usługowa (S)	1747	1139	1404	2782	1795
Transport i gospodarka magazynowa (H)	2673	2666	2069	2508	2707

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS, ZUS i KAS.

Tabela 11. Średnie podstawy wymiaru składek według wielkości, płci oraz wybranych sekcji zatrudnienia w porównaniu do średniej w danym typie gminy (2018)

	Ogółem	Samozatr.	1-9 ubezp.	10-49 ubezp.	50-249 ubezp.
Ogółem	102,6	105,0	107,7	99,4	91,5
Kobiety	100,1	95,6	108,9	102,7	91,2
Mężczyźni	107,7	109,0	106,3	96,2	92,7
W sekcjach z największą liczbą płatników w gminie					
Budownictwo (F)	109,4	118,9	116,0	97,6	83,4
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	99,3	83,7	89,6	106,9	96,5
Przetwórstwo przemysłowe (C)	98,7	[b.d.]	93,7	94,4	100,5
Pozostała działalność usługowa (S)	81,1	74,2	85,1	127,9	77,9
Transport i gospodarka magazynowa (H)	103,9	151,5	98,2	104,6	89,6

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS, ZUS i KAS.

Tabela 5. Liczba przedsiębiorstw – podatników w 2018 r. w gminie

	samodzielna działalność	mikro	małe	średnie	Razem
PIT 36	38	13	0	0	51
PIT 36L	7	7	4	0	18
PIT 28A	52	10	0	0	62
PIT 28B	0	0	0	0	0
CIT	0	2	0	0	2
Łącznie	97	32	4	0	133

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS, ZUS i KAS.

Przychody i dochody podatników prowadzących działalność gospodarczą w gminie

Łącznie przychody przedsiębiorstw (bez osób prowadzących działalność na własny rachunek) rozliczających się w gminie wynosiły 30 424 910 zł. Zestawienie przychodów według wielkości przedsiębiorstw i sposobu rozliczania podatku przedstawia tabela 12.

Tabela 6. Przychody przedsiębiorstw – podatników w 2018 r. w gminie

	samodzielna działalność	mikro	małe	średnie	Razem
PIT 36	3 111 276	6 949 400	0	0	10 060 676
PIT 36L	8 784 240	10 538 100	9 631 120	0	28 953 460
PIT 28A	2 287 600	3 175 901	0	0	5 463 501
PIT 28B	0	0	0	0	0
CIT	0	130 389	0	0	130 389
Łącznie	14 183 116	20 793 790	9 631 120	0	44 608 026
% dochodów przedsiębiorstw według klasy wielkości	34,5	65,5	0,0	0,0	100,0

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS, ZUS i KAS.

Dochody przedsiębiorstw (bez osób prowadzących działalność na własny rachunek) w gminie Bobrowniki łącznie wyniosły 8 818 190 zł, co stanowiło 29,0% ogółu przychodów.

Tabela 10. Przeciętne przychody przypadające na jednego podatnika w porównaniu do średniej w województwie

	samodzielna działalność	mikro	małe	średnie	Razem
PIT 36	27,5	122,2	0,0	0,0	89,3
PIT 36L	96,6	78,2	37,4	0,0	77,2
PIT 28A	75,8	154,3	0,0	0,0	100,5
PIT 28B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CIT	0,0	6,6	0,0	0,0	1,1
Łącznie	47,3	74,0	34,4	0,0	23,3

Źródło: Obliczenia SGH na podstawie danych GUS, ZUS i KAS.

1.3. Analiza kluczowych interesariuszy gospodarki w gminie

Powiązania kooperacyjne i instytucje otoczenia biznesu na obszarze gminy

Instytucje Otoczenia Biznesu to podmioty posiadające bazę materialną, techniczną, zasoby ludzkie i kompetencyjne niezbędne do świadczenia usług na rzecz sektora MSP. Do tej kategorii instytucji zaliczamy: agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, ośrodki szkoleniowo-doradcze², fundusze, organizacje reprezentujące przedsiębiorców, instytucje proinnowacyjne działające na rzecz innowacyjności, centra transferu technologii, instytuty i ośrodki badawczo-rozwojowe pełniące rolę centrów oraz ośrodki innowacji i przedsiębiorczości, do których zaliczamy inkubatory przedsiębiorczości i inkubatory technologiczne, centra/parki naukowo-technologiczne, parki technologiczne.²Na terenie gminy nie ma głównej siedziby jakkolwiek Instytucja Otoczenia Biznesu lub organizacja branżowa, ale działalność (wsparcie consultingowo - doradcze) prowadzą duże IOB z terenu województwa kujawsko – pomorskiego (Załącznik 3 - Lista i oferta wojewódzkich organizacji wspomagających sektor MSP). Na obszarze gminy działają natomiast gminne jednostki organizacyjne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach
- Gminna Biblioteka Publiczna w Bobrownikach
- Gminny Zespół Oświaty w Bobrownikach
- Gimnazjum w Bobrownikach im. Ziemi Dobrzyńskiej
- Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Bobrownikach

²W.Burdecka, Instytucje Otoczenia Biznesu, PARP, 2014

<p>Stare Rybitwy skraca czas podróży do tych miast</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zabytki, ruiny zamku, magazyn solny, niemiecki cmentarz - Ciekawa historia gminy związana z zamkiem z XIV wieku - Walory przyrodnicze przez gminę przepływa rzeka Wisła, znajduje się w niej jezioro oraz stawy; duże tereny leśne umożliwiają grzybobranie (jego miłośnicy przyjeżdżają także z innych miejscowości), - Rozwój niektórych typów działalności w gminie rozwija się pszczelarstwo (wielu pszczelarzy indywidualnych, są skupieni w stowarzyszeniu, które zrzesza 60 członków), wędkarstwo i leśnictwo, - Wysoki poziom integracji mieszkańców gminy, - Atrakcyjne tereny do budownictwa mieszkaniowego (czyste powietrze, lasy, przyroda) - Punkt opieki nad dziećmi, który umożliwia powrót kobiet do pracy - Dobra promocja gminy na terenie gminy można kupić promocyjne widokówki, magnesy i kubki z logo gminy 	<p>w gminie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mało miejsc pracy na terenie gminy - Słaby poziom infrastruktury teletechnicznej utrudniony zasięg telefoniczny i internetowy; brak szybkiego Internetu - Braki w infrastrukturze drogowej i technicznej w gminie brakuje dróg i ścieżek rowerowych (najbardziej brakuje ścieżki rowerowej między Starymi Rybitwami i Włocławkiem); brak kanalizacji w gminie - Słabe skomunikowanie gminy, słabo rozwinięta komunikacja drogowa z Włocławkiem, Toruniem i innymi pobliskimi miastami - Długi czas przyjazdu najbliższej jednostki ratowniczo-gaśniczej: jej przyjazd trwa powyżej 15 minut; mieszkańcy polegają więc tylko na dwóch jednostkach ochotniczych z gminy -Trudna sytuacja finansowa gminy: brakuje środków na inwestycje infrastrukturalne (głównie drogi, kanalizację); potrzebne są także środki na szkolenia (w niektórych budynkach brak podstawowych systemów bezpieczeństwa takich jak czujniki CO, brak przeprowadzania kontroli instalacji gazowych - gmina powinna uświadamiać i edukować w tym zakresie mieszkańców, powinna przeprowadzać szkolenia, ale brakuje na to pieniędzy) i oświatę - Brak zajęć dodatkowych dla dzieci nie ma w tym zakresie oferty dla dziewczynek - Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej są to często osoby bez motywacji do działania (wolą otrzymywać pomoc socjalną niż podjąć pracę za najniższe wynagrodzenie)
--	---

Rozdział 2. Cele i Priorytety Lokalnego Programu Rozwoju Gospodarczego

2.1. Wizja LPRG

Wizję Lokalnego Programu Rozwoju Gospodarczego Gminy Bobrowniki tworzy pięć filarów odnoszących się do:

- 1) Domeny działalności – podstawowym obszar specjalizacji LPRG jest tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości w gminie oraz wspieranie inicjatyw podnoszących efektywność już istniejących podmiotów.
- 2) Odpowiedzialności – to wyrażona w tym dokumencie strategicznym wrażliwość gminy na potrzeby lokalnych podmiotów i nadanie później odpowiednich priorytetów w ich realizacji.
- 3) Standardów sukcesu – określone w tej strategii mierniki długookresowego powodzenia (przedstawione jako wskaźniki realizacji projektów), wyrażone możliwie konkretnie liczbowo
- 4) Kluczowych kompetencji – określenie umiejętności i technologii służących sukcesowi, rozumianemu jako wzrost potencjału do realizacji nowych przedsięwzięć
- 5) Organizacji - rozumianej jako podstawowe zasady systemu współpracy podmiotów gospodarczych, ale i hierarchii panującej w przedsiębiorstwie utrwalonej w ładzie organizacyjnym.

WIZJA: Gmina Bobrowniki jest miejscem przyjaznym przedsiębiorcom. Gmina w działaniach na rzecz otoczenia gospodarczego jest aktywna, zorganizowana i skuteczna. Źródłem zamożności mieszkańców w tym osób prowadzących na terenie gminy działalność gospodarczą jest wysoka produktywność, przedsiębiorczość oraz nowoczesna infrastruktura, która służy celom interesariuszy. Podmioty gospodarcze działające na terenie gminy współpracują ze sobą, pomagają sobie wzajemnie oraz dbają o środowisko i dobrostan mieszkańców. Gmina inicjuje i wspiera inicjatywy pro przedsiębiorcze oraz w działania w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu.

nieoptymalne mechanizmy koordynacji. Model koordynacji rynkowej, w której każda usługa nabywana jest osobno na rynku powinien być zastępowany bardziej zintegrowanymi formami współpracy/kooperacji. Sprzyja temu tworzenie ekosystemów (klastrów, holdingów, powiązań kooperacyjnych), w których większość procesów koordynowanych jest pomiędzy podmiotami przez mechanizmy sieciowe i kooperację. Integracja to szansa na efekt synergii pomiędzy przedsiębiorstwami. Zwiększają one swoją produktywność pozwalając zaistnieć nieoczywistym połączeniom technologii, elementów designu, funkcjonalności czy współpracując w ramach łańcucha dostaw.

2.2.2. Cele szczegółowe/Priorytety sektorowe

Wybranim obowiązkowym celom horyzontalnym przypisano cele szczegółowe, do których gmina mogła w oparciu o wcześniej przeprowadzoną diagnozę i konsultacje z mieszkańcami oraz lokalnymi przedsiębiorcami przypisać konkretne projekty. Z kolei już zaproponowanym projektom przypisać w dalszej kolejności wskaźniki.

- Cel szczegółowy 1. Podejmowanie działań inwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój i poprawę konkurencyjności MSP
- Cel szczegółowy 2. Podejmowanie działań pozainwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój i poprawę konkurencyjności MSP
- Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań inwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój i poprawę konkurencyjności Instytucji Otoczenia Biznesu
- Cel szczegółowy 4. Podejmowanie działań pozainwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój i poprawę konkurencyjności Instytucji Otoczenia Biznesu
- Cel szczegółowy 5. Podejmowanie działań związanych z polityką fiskalną Gminy ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości
- Cel szczegółowy 6. Podejmowanie działań inwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój i poprawę konkurencyjności Gminy
- Cel szczegółowy 7. Podejmowanie działań pozainwestycyjnych ukierunkowanych na rozwój i poprawę konkurencyjności Gminy

Cel horyzontalny 3	WZROST WSPÓLPRACY						
Cel Operacyjny	N/d	Działania szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców	N/d	Działania promujące kooperację pomiędzy przedsiębiorcami, w tym inicjatywy klastrowe i organizacje gospodarcze	N/d	Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb przedsiębiorców (kanalizacja)	Promocja i zachęta w postaci promocja wsparcia przedsiębiorców w w łańcucha dostaw
Wstępna propozycja projektu	N/d	Utworzenie Lokalnej Organizacji Gospodarczej na terenie Gminy Bobrowniki	N/d	Utworzenie Lokalnej Organizacji Gospodarczej na terenie Gminy Bobrowniki	N/d	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w Bobrownikach Przebudowa ulic centrum Bobrownik	Promocja samozatrudnienia i dotacji dla MŚP w gminie Bobrowniki
Wskaźnik	N/d	Zgodnie z fiszką projektu	N/d	Zgodnie z fiszką	N/d	Zgodnie z fiszką	Zgodnie z fiszką

Źródło: własne

rozmawiać. Przedstawiciel gminy będący opiekunem danego projektu powinien przedstawić grupie specyfikę funkcjonowania urzędu w kontekście realizowanej inicjatywy i wspólnie wypracować odpowiednie sposoby lobbingu / pozyskania finansowania na inicjatywę. Gmina powinna mieć świadomość, że przedsiębiorcy niekoniecznie znają realia administracyjne, lecz opiekun powinien zapobiegać wygaśnięciu ewentualnego entuzjazmu inicjatorów z powodu nadmiernej biurokracji, rozrośniętych procedur, czy aktualnego braku perspektywy finansowania przedsięwzięcia.

3.2. Lista inicjatyw planowanych do realizacji w ramach LPRG

W toku konsultacji oraz spotkań fokusowych bezpośrednio z przedsiębiorcami, jak w trakcie doradztwa oraz wewnętrznych spotkań zespołu projektowego zaproponowano następujące inicjatywy, które miały służyć wzmocnieniu przedsiębiorczości poprzez wspieranie konkurencyjności lokalnej gospodarki oraz podnoszenie jakości i atrakcyjności warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy.

Propozycje projektów przedsiębiorców:

- P1. Zagospodarowanie terenu przy zamku pod względem turystyki.
- P2. Budowa dróg na terenie Gminy.
- P3. Poprawienie dróg na terenie Gminy.
- P4. Budowa ścieżki rowerowej Bobrowniki-Włocławek.
- P5. Odbudowa (renowacja) zamku w Bobrownikach.
- P6. Zwiększenie terenów pod inwestycje – duże sklepy, miejsce rekreacji.

Warto zaznaczyć, że przedstawione inicjatywy bardzo rzadko odnosiły się wprost do bezpośrednich zachęt

Propozycje projektów samorządu:

- S1. Rozbudowa kanalizacji ściekowej na terenie Gminy Bobrowniki.
- S2. Modernizacja dróg gminnych.
- S3. Budowa wiat.
- S4. Przeznaczenie terenu gminnego na farmy fotowoltaiczne.
- S5. Przygotowanie działek pod inwestycje gospodarcze (uzbrojenie terenu).
- S6. Doprowadzenie światłowodu do Gminy Bobrowniki.

Rozdział 4. Powiązanie Lokalnego Programu Rozwoju Gospodarczego z dokumentami o charakterze strategicznym

4.1. Powiązania z gminnymi dokumentami strategicznymi

LPRG pokrywa się ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowniki min. w pkt. 5 Cele gospodarcze poprzez proponowanie działań zmierzających do wzrostu poziomu gospodarczego oraz tworzenie warunków do rozwoju MŚP. W zakresie inwestycyjnym wpisuje się także w pkt. 6 Cele z zakresu infrastruktury technicznej. LPRG jest zgodny z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Bobrowniki na lata 2017-2023 oferując instrumenty i inicjatywy będące odpowiedzią na problem 1 Bezrobocie oraz Problem 3 Przestrzeń zdegradowana. W zakresie Cel horyzontalny 1 Wzrost innowacyjności i konkurencyjności, Cel operacyjny: Zwiększenie efektywności energetycznej i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, Program Rozwoju Gospodarczego jest zgodny z Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Bobrowniki na lata 2016-2020. Inicjatywy powiązane z LPRG wynikają także z Lokalnej Strategia Rozwoju Gminy Bobrowniki na lata 2015-2020 min. poprzez poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Bobrowniki (Cel 1), Ochrona środowiska w Gminie Bobrowniki (Cel 2) oraz wprost z Wzrost zainteresowania Gminą Bobrowniki (Cel 3) min. poprzez tworzenie infrastruktury turystycznej i działania dot. promocji produktów turystycznych oraz tworzenie ekosystemu współpracy przedsiębiorstw w tym obszarze.

4.2. Powiązania z powiatowymi dokumentami strategicznymi

LPRG w całości wpisuje się Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Lipnowskiego. Min wpisuje się w 1.Obszar: Rozwój gospodarki i rynku pracy. W obu dokumentach najważniejszym celem działań przewidzianych i ujętych do realizacji w ramach tego obszaru wsparcia jest rozwój gospodarczy generujący nowe miejsca pracy, w tym zarówno stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju lokalnych inicjatyw gospodarczych, jak też pozyskanie dla gmin na terenie powiatu inwestorów zewnętrznych. Do działań wpisujących się w ten obszar tematyczny wpisują się wprost zamierzenia związane z tworzeniem i dostosowywaniem pod względem właściwego uzbrojenia terenów (poprzez przygotowanie infrastrukturalne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i

4.4. Powiązania z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi

Program Rozwoju Gospodarczego Gminy Bobrowniki wpisuje się w poprzednie (dopiero zakończone) krajowe dokumenty strategiczne min Projekt wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Kraju 2020, Obszar Strategiczny II "Konkurencyjna gospodarka". Poprzez świadczenie specjalistycznych usług proinnowacyjnych na rzecz MŚP, projekt potencjalnie przyczyni się do realizacji następujących celów Strategii: - II.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług - II.2. Wzrost wydajności gospodarki - II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki - II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie - II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki - II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych

Działania inwestycyjne podejmowane przez samorząd lokalny powinny być zbieżne z celami ustalonymi na poziomie Unii Europejskiej. Poniżej znajduje się powiązanie wskaźników kontekstowych z LPRG dla Gminy Bobrowniki z dokumentami strategicznymi przyjętymi na poziomie europejskim. LPRG Gminy Bobrowniki należy powiązać z:

- Strategią Europejski Zielony Ład – w zakresie zgodności z Celem operacyjnym „Zwiększenie efektywności energetycznej i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych”
- Strategią MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy oraz Transformacją cyfrową w Europie 2030 poprzez nadanie priorytetowi w zakresie tworzenia infrastruktury technicznej dopasowanej do potrzeb przedsiębiorców (światłowód)
- Nową strategią przemysłową dla Europy w zakresie pozostałych celów bezpośrednio powiązanych z przyjętymi w tym dokumencie strategicznymi celami odnoszącymi się do wzrostu produktywności, konkurencyjności oraz innowacyjności europejskiej gospodarki.

sposoby poinformowania. Informacja musi zawierać co najmniej: przedmiot konsultacji, miejsce zamieszczenia dokumentu poddawanego konsultacjom, termin i sposób przekazywania uwag do projektu, termin i miejsce spotkań konsultacyjnych.

6. Przeprowadzenie konsultacji, w tym spotkania (spotkań) konsultacyjnych.

7. Przygotowanie sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji w terminie 30 dni od upływu terminu przeprowadzania konsultacji przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Sprawozdanie zawiera w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem.

8. Zamieszczenie sprawozdania z przeprowadzonych konsultacji na stronie internetowej gminy najpóźniej w 30 dniu od upływu terminu przeprowadzania konsultacji. Uchwała rady gminy ws. konsultacji może przewidywać dalsze wymagania.

Uwagi wstępne dot. przyjęcia LPRG

- Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372) w przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane na jej terytorium konsultacje z mieszkańcami gminy. Ust. 2 przywołanego artykułu wskazuje, że zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gmin określa uchwała rady gminy.

- Lokalny Program Rozwoju Gospodarczego należy traktować jako program rozwoju w rozumieniu art. 15 ust. 1 i ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1057). Zgodnie z art. 19a ust. 1 przywołanej ustawy wskazano, że projekty programów podlegają konsultacjom z partnerami społecznymi i gospodarczymi. Choć przepis ten nie odwołuje się bezpośrednio do pojęcia „mieszkańców gminy” należy je traktować za szczególny przypadek konsultacji określonych w art. 5a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Tryb konsultacji powinien być oparty na trybie wynikającym z uchwały rady gminy wydanej na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym – z uwzględnieniem warunków wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W praktyce oznacza to, że jeśli ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju przewiduje rozwiązania korzystniejsze dla podmiotów konsultowanych to stosowane są te rozwiązania, a nie treść uchwały rady gminy.

projektów finansowanych przez UE lub też za nie odpowiedzialne. „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” powinien wspierać zmiany strukturalne i umacniać innowacyjność na szczeblu lokalnym.⁴

Kluczowe dla rozwoju inicjatyw zaplanowanych w LPRG Gminy Bobrowniki wydają się Założenia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2027/ Działania planowane w nowej perspektywie finansowej w ramach poszczególnych celów polityki to min.:

Obszary działań przewidziane do realizacji w ramach CP1 Bardziej inteligentna Europa

- POTENCJAŁ BADAŃ I INNOWACJI (infrastruktura B+R, bony na innowacje, projekty badawczo-rozwojowe, nowoczesne usługi biznesowe IOB)
- CYFRYZACJA (e-administracja, e-zdrowie, e-kultura, e-edukacja)
- WZROST KONKURENCYJNOŚCI MŚP (inkubatory, tereny inwestycyjne, promocja gospodarki regionalnej, nowe modele biznesowe, promocja eksportu)
- ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI NA RZECZ INTELIGENTNEJ SPECJALIZACJI (regionalne agendy badawcze, sieciowanie w ramach RIS)

Obszary działań przewidziane do realizacji w ramach CP2 Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa

- EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA (budynki publiczne, mieszkalne)
- WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA (sieci ciepłownicze, indywidualne źródła)
- ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII (małe instalacje, mikroinstalacje, OZE w przedsiębiorstwach)
- ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU (mała retencja, zagospodarowanie wód opadowych, zakup sprzętu dla służb ratowniczych -OSP)
- OCHRONA PRZYRODY I EDUKACJA EKOLOGICZNA (wspieranie obszarów chronionych)
- GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA (oczyszczalnie oraz sieci wodociągowe i kanalizacyjne w ramach KPOŚK)
- GOSPODARKA ODPADAMI (sortownie, recykling, selektywna zbiórka)

⁴https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/MEMO_18_3866

- Kształcenia się i szkoleń
- Uczenia się przez całe życie
- Włączenie społeczne
- Integracji obywateli państw trzecich
- Dostęp do usług społecznych

Obszary działań przewidziane do realizacji w ramach CP5 Europa bliżej obywateli

- REWITALIZACJA (adaptacja i wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, zagospodarowanie terenów i przestrzeni, budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa)
- DZIEDZICTWO KULTUROWE I NATURALNE (konserwacja zabytków ruchomych, prace restauratorskie i konserwatorskie budynków zabytkowych, odbudowa, budowa, rozbudowa obiektów dziedzictwa naturalnego)
- WSPARCIE ROZWOJU TURYSTYKI (infrastruktura turystyczna i rekreacyjna, tworzenie parków kulturowych, trasy i szlaki turystyczne (piesze, rowerowe, wodne), tworzenie i marketing lokalnych marek i produktów turystycznych)
- WSPIERANIE ROZWOJU UZDROWSIK⁵

5.3. Monitorowanie i ewaluacja wdrażania LRP

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2006 Nr 227 poz. 1658) w art. 17 określa zawartość programów rozwoju. Zgodnie z ustawowymi zapisami, program określa w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym,
2. cel główny i cele szczegółowe w nawiązaniu do średniookresowej strategii rozwoju kraju, narodowej strategii spójności lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, wraz z określonymi wskaźnikami;
3. priorytety oraz kierunki interwencji w zakresie terytorialnym, w tym w ujęciu wojewódzkim;

⁵<https://mojregion.eu/rpo/projekt-rpo-2021-2027/>

Monitoring operacyjny

Na poziomie operacyjnym monitoring stanu wdrażania LPRG przeprowadzany będzie na podstawie dwuletnich raportów opisujących działania podejmowane w zakresie realizacji zadań strategicznych. Raporty te przygotowywane będą przez Referaty merytoryczne Urzędu Gminy odpowiedzialne za prowadzenie działań w ramach wyznaczonych zadań strategicznych. Monitoring na poziomie operacyjnym może stać się podstawą dokonania aktualizacji LPRG, jeśli na podstawie przedstawionych informacji uwidoczni się taka potrzeba.

Celem monitoringu operacyjnego będzie określenie stopnia realizacji zadań zapisanych w LPRG. Monitoring taki winien być prowadzony częściej niż monitoring strategiczny. Monitoring taki nie powinien być dokonywany rzadziej niż raz na 2 lata.

Najlepszym momentem przystąpienia do analizowania stanu wdrażania LPRG są ostatnie miesiące roku kalendarzowego. Monitoring operacyjny nie prowadzi wprost do aktualizacji zapisów LPRG. Jeżeli jednak w toku dokonywania tego monitoringu wskazana zostanie potrzeba uzupełnienia lub zmiany dokumentu, która będzie istotna z punktu widzenia osiągania wizji gminy, Wójt/Burmistrz/Prezydent, posługując się opinią podmiotu odpowiedzialnego za koordynację procesów, winien zwrócić się do Rady Gminy/Miasta z projektem uchwały o dokonanie aktualizacji LPRG. Należy wówczas zastosować się do trybu prac przewidzianego dla etapu aktualizowania strategii w ramach monitoringu strategicznego.

Monitoring strategiczny

W przeciwieństwie do monitoringu operacyjnego, zadaniem monitoringu strategicznego jest umożliwienie oceny realizacji LPRG z punktu widzenia jej dopasowania do rzeczywistych potrzeb gminy oraz stopnia wypełniania przez nią celów strategicznych.

Jako perspektywę czasową do przeprowadzenia takiego monitoringu wskazać należy okres czteroletni. Uznać również należy, że w latach gdy monitoring taki jest przeprowadzany, zastępuje on monitoring operacyjny.

Monitoring strategiczny może stać się podstawą aktualizacji LPRG. Uznać bowiem należy, że w okresie kilkuletnim pojawią się na tyle istotne zmiany w sytuacji lokalnej społeczności, że przydatnym będzie dokonanie zmian w zapisach dokumentu.

Źródła finansowania projektu (w %)	<ul style="list-style-type: none"> • Środki RPO • Środki rządowe • Środki województwa • Środki powiatu • Środki gminy • Środki prywatne • Inne (jakie ...)
Występowanie pomocy publicznej w projekcie	<p>Należy wskazać czy w projekcie występuje pomoc publiczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jeżeli tak – należy wpisać „Tak” oraz przedstawić krótką analizę • jeżeli nie – należy wpisać „Nie” lub „Nie dotyczy <p>TAK – Wsparcie bezpośrednie dla MŚP może być formą pomocy publicznej (pomocą de minimis). Program pomocowy: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 488)</p>
Zwięzły opis projektu (około 1 strony A4)	<p>FAZY:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Konsultacje społeczne 2) Analiza zewnętrznych źródeł finansowania 3) Inicjowanie tworzenia LOG 4) Rekrutacja członków 5) Bieżąca działalność LOG 6) Rozwój infrastruktury LOG <p>UZASADNIENIE REALIZACJI PROJEKTU: W woj. Kujawsko – pomorskim niedostatecznie i w wąskim zakresie adaptowane są inicjatywy takie jak chociażby LivingLabs (http://www.openlivinglabs.eu/), gdzie na poziomie lokalnym tworzy się otwartą przestrzeń do rozwoju mikro przedsiębiorczości (bazując na szerokim partnerstwie jednostek samorządowych i IOB, w ramach European Network of LivingLabs, ENoLL) Dodatkowym problemem jest fakt, że wsparcie dotychczas realizowane nie udrażnia kanałów komunikacji instytucji otoczenia biznesu, samorządów i samych przedsiębiorców, którzy w regionach często realizują cele sobie przeciwne. Brakuje modeli współpracy, które gwarantowałyby efekt synergii i w pełnym zakresie wykorzystywały potencjał podmiotów. W zakresie wsparcia przedsiębiorczości samorzady pozostają często na poziomie aktywności oddolnej (czekając najczęściej na inicjatywę) lub prowadzą działania nieskoordynowane.</p> <p>ZWIĄZEK Z DIAGNOZĄ: Projekt bezpośrednio związany z diagnozą LPRG. Inicjatywa w postaci LOG stanowi odpowiedź na wskazane w diagnozie problemy i zagrożenia min. brak systemowej współpracy między poszczególnymi podmiotami gospodarczymi, brak koordynacji działań, słabą pozycję lokalnych instytucji otoczenia biznesu, niedostateczne</p>

Stan przygotowań do realizacji projektu	Projekt gotowy do realizacji. Zorganizowano spotkania informacyjne oraz opracowano Statut LOG.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	Konsultacje społeczne (III kw 2021) Analiza zewnętrznych źródeł finansowania (III kw.2021) Inicjowanie tworzenia LOG (IV kw 2021) Rekrutacja członków (IV kw 2021) Bieżąca działalność LOG (I.2022-IV.2023) Rozwój infrastruktury LOG(I.2022-IV.2023)
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	IIIkw 2021
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2023

Tytuł / Nazwa projektu	Promocja samozatrudnienia i dotacji dla MSP w gminie Bobrowniki
Podmiot inicjujący / realizujący projekt	Gmina Bobrowniki
Partnerzy z opisem ich ról / zadań (w przypadku projektu planowanego do realizacji w partnerstwie)	Tak 1) Instytucje Otoczenia Biznesu z województwa realizujące projekty w zakresie dofinansowania działalności gospodarczej dla osób fizycznych np. Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Bydgoszczy, Izba Przemysłowo Handlowa w Toruniu, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszcz. 2) Lokalne Grupy Działania 3) Powiatowe Urzędy Pracy Rola / zadania: bezpośrednie dofinansowania tworzenia nowych podmiotów gospodarczych 1) Punkty informacyjne funduszy europejskich Rola / zadania: prowadzenie seminariów informacyjnych w zakresie możliwości pozyskania funduszy europejskich, dostarczanie ulotek i narzędzi promocji
Priorytet sektorowy LPRG, w który wpisuje się zgłaszany projekt (jeżeli zgłaszany projekt wpisuje się w kilka priorytetów sektorowych bardzo proszę o ich zaznaczenie wraz z przyporządkowaniem budżetu projektu do każdego z PS)	PS4. Działania pozainwestycyjne ukierunkowanie na rozwój i poprawę konkurencyjności Instytucji Otoczenia Biznesu
Cele projektu i ich powiązanie z celami LPRG	Promowanie lokalnej przedsiębiorczości poprzez kreowanie warunków do powstawania i rozwoju stabilnych mikro-,

	<p>działalności gospodarczej, - pomoc w pozyskiwaniu dotacji oraz funduszy na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej; - kursy, szkolenia i warsztaty; - organizowanie konferencji; - doradztwo księgowo; - pomoc w promocji i reklamie dla firm; - doradztwo biznesowe, itp.</p> <p>Przewidujemy przeprowadzenie szkoleń np. „Jak założyć własną firmę?”, „ABC przedsiębiorczości”, „Podstawy księgowości”, „Nowoczesne modele biznesowe”, „Modele zarządzania mikro i małym przedsiębiorstwem”, itp.. (DZIAŁANIA SZKOLENIOWO – DORADCZE)</p> <p>EFEKTY REALIZACJI Produkty: Liczba utworzonych Punktów wspierania samozatrudnienia: 1 Liczba przedsiębiorstw (JDG) otrzymujących wsparcie niefinansowe w ramach punktu : 20 Liczba spotkań informacyjnych dla przedsiębiorstw: 10</p> <p>Rezultaty: Liczba przedsiębiorstw utworzonych dzięki wsparciu Punktu: 20 Liczba przedsiębiorstw już istniejących, które otrzymały wsparcie / dotację: 10</p>
Stan przygotowań do realizacji projektu	Projekt gotowy do realizacji w Partnerstwie z IOB lub inną instytucją pomocową (np. LGD, PUP, UM)
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	Analiza zewnętrznych źródeł finansowania (IV kw.2021) Rekrutacja I kw 2022 Bieżąca działalność punktu (I.2022-IV.2023)
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	listopad 2021
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	grudzień 2023

Tytuł/ Nazwa projektu	Poprawa jakości kapitału ludzkiego w gminie Bobrowniki
Podmiot inicjujący / realizujący projekt	Urząd Gminy Bobrowniki
Partnerzy z opisem ich ról / zadań	Przykładowi partnerzy lokalni: Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich. Rola / zadania: Promocja inicjatywy, wsparcie rekrutacji do organizacji, bezpośrednie współfinansowanie tworzenia organizacji
Cele projektu i powiązanie z celami LPRG	Poprawa jakości kapitału ludzkiego na terenie Gminy.
Koszt całkowity projektu w zł	200.000 zł + VAT
Projekt przewidziany do realizacji w ramach RPO	Tak / Nie
Źródła finansowania projektu (w %)	<ul style="list-style-type: none"> • Środki RPO • Środki rządowe • Środki województwa • Środki powiatu

Zwięzły opis projektu (około 1 strony A4)	<p>Inwestycja będzie polegać na przebudowie nawierzchni ciągów pieszych, ciągów samochodowych, utworzeniu miejsc postojowych oraz uporządkowaniu ruchu w centrum Bobrownik, wraz z usunięciem kolizji.</p> <p>Przedmiotem zadania będzie zagospodarowanie terenu gminy w miejscowości Bobrowniki poprzez zwiększenie przepustowości drogi, zapewnienie odpowiednich standardów akustycznych dla zabudowy sąsiadującej z inwestycją oraz poprawa walorów estetycznych pasa drogowego. Projekt zakłada doprowadzenie stanu technicznego istniejącej nawierzchni drogi gminnej do wymogów, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Zagospodarowanie obejmuje: remont jezdni, rynku, remont zjazdów do posesji oraz budowę umocnionego pobocza. Planuje się stworzenie nowej organizacji ruchu, by zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom i wprowadzić prawidłowość jazdy pojazdami. Projekt zakłada użycie znaków aktywnych B-20 oraz ograniczenie prędkości znakami B-33.</p> <p>EFEKTY REALIZACJI Produkty: Liczba przebudowanych obiektów: 1</p>
Stan przygotowań do realizacji projektu	Projekt gotowy do realizacji.
Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	Przygotowanie dokumentacji technicznej- III kwartał 2021 Procedura zamówień publicznych- II kwartał 2022 Roboty budowlane- III kwartał 2022-I kwartał 2023
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	III kw 2021
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	I kw. 2023

Tytuł/ Nazwa projektu	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w Bobrownikach
Podmiot inicjujący / realizujący projekt	Urząd Gminy Bobrowniki
Partnerzy z opisem ich ról / zadań	Brak
Cele projektu i powiązanie z celami LPRG	Budowa kanalizacji w Gminie Bobrowniki pozwoli na przyłączenie do sieci kolejnych ulic, przez co ułatwi funkcjonowanie mieszkańcom, jak również przedsiębiorcom, którzy prowadzą działalność na terenie Gminy Bobrowniki.
Koszt całkowity projektu w zł	5.870.613,00 zł z VAT
Projekt przewidziany do realizacji w ramach RPO	Tak / Nie
Źródła finansowania projektu (w %)	<ul style="list-style-type: none"> ● Środki RPO ● Środki rządowe ● Środki województwa ● Środki powiatu

Harmonogram realizacji przedsięwzięcia	Przygotowanie dokumentacji technicznej- II kwartał 2022 Procedura zamówień publicznych- II kwartał 2022 Roboty budowlane- III kwartał 2022-I kwartał 2023
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw 2022
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	III kw. 2023

Tytuł/ Nazwa projektu	Budowa dwóch wiat rekreacyjnych w Bobrownikach
Podmiot inicjujący / realizujący projekt	Urząd Gminy Bobrowniki
Partnerzy z opisem ich ról / zadań	Brak
Cele projektu i powiązanie z celami LPRG	Zagospodarowanie terenu przy zamku w Bobrownikach poprzez zainstalowanie wiat i miejsca na grilla podniesie atrakcyjność Bobrownik dla potencjalnych inwestorów, jak również podniesie konkurencyjność Bobrownik i wpłynie na poprawę turystyki.
Koszt całkowity projektu w zł	200,000 zł + VAT
Projekt przewidziany do realizacji w ramach RPO	Tak / Nie
Źródła finansowania projektu (w %)	<ul style="list-style-type: none"> • Środki RPO • Środki rządowe • Środki województwa • Środki powiatu • Środki gminy • Środki prywatne • Inne (jakie ...)
Występowanie pomocy publicznej w projekcie	Nie
Zwięzły opis projektu (około 1 strony A4)	Ruiny zamku w Bobrownikach 9XIV/XV, XVII w.) to obiekt zabytkowy posiadający wciąż jeszcze <i>wysokie wartości kulturowe, historyczne i przestrzenno – architektoniczne.</i> Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy z dnia 16 października 1957 r. wpisany został do rejestru zabytków pod numerem rej. zab. 47/382/A, obecnie posiadający wpis do rejestru zabytków Województwa Kujawsko-Pomorskiego pod numerem A/699. Z dniem 2 czerwca 2017 r. uprawomocniło się orzeczenie Sądu Rejonowego w Lipnie – Postanowienie z dnia 11 maja 2017 r. stwierdzające nabycie działki nr 71, obręb geodezyjny Bobrowniki o powierzchni 1,54 ha przez Gminę Bobrowniki. Na działce tej posadowiony jest w całości obiekt zabytkowy – ruiny gotyckiego zamku.

Tytuł / Nazwa projektu	Rozwój infrastruktury drogowej
Podmiot inicjujący / realizujący projekt	Gmina Bobrowniki
Partnerzy z opisem ich ról / zadań (w przypadku projektu planowanego do realizacji w partnerstwie)	Brak
Priorytet sektorowy LPRG, w który wpisuje się zgłaszany projekt (jeżeli zgłaszany projekt wpisuje się w kilka priorytetów sektorowych bardzo proszę o ich zaznaczenie wraz z przyporządkowaniem budżetu projektu do każdego z PS)	PS 6 - Działania inwestycyjne ukierunkowanie na rozwój i poprawę konkurencyjności Gminy
Cele projektu i ich powiązanie z celami LPRG	1) Zwiększenie popytu na usługi, materiały i urządzenia wykorzystywane w toku realizacji projektu (zwiększenie przychodów dostawców/wykonawców prac realizowanych w ramach projektu), 2) Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i mieszkaniowej, dzięki rozwojowi infrastruktury drogowej 3) Zwiększenie wpływów podatkowych (m.in. podatek od nieruchomości) w gminach dzięki aktywizacji gospodarczej oraz mieszkaniowej (szacowany na podstawie planowanego kosztu podatku od nieruchomości z tytułu umieszczenia infrastruktury w pasie drogowym)
Koszt całkowity projektu w zł (w rozbiciu na kwotę netto i VAT)	Przygotowanie dokumentacji: 200.000 zł brutto Budowa sieci gazowej: 500.000 zł brutto Budowa/rozbudowa sieci drogowej: 2.500.000 zł brutto
Projekt przewidziany do realizacji w ramach RPO	Tak
Źródła finansowania projektu (w %)	<ul style="list-style-type: none"> • Środki Regionalnego Programu Operacyjnego • Środki rządowe min. Rządowy Program Budowy Dróg • Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko na lata 2021-2027 (FEnIKS)
Występowanie pomocy publicznej w projekcie	Nie
Zwięzły opis projektu (około 1 strony A4)	<p>FAZY:</p> <p>1/ przygotowanie dokumentacji 2/ postępowanie przetargowe 3/ prace instalacyjne i budowlane 4/ poszukiwanie inwestorów</p> <p>UZASADNIENIE REALIZACJI PROJEKTU:</p> <p>Infrastruktura transportowa, z uwagi na jej wpływ na rozwój gospodarczy gminy powinna być poddawana ocenie pod względem stanu technicznego oraz dostępności. Jednym z czynników określających efektywność transportu drogowego w gminie jest sieć dróg oraz jakość ich nawierzchni. Spójna i dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa, służąca poprawie dostępności komunikacyjnej głównych ośrodków aktywności gospodarczej oraz terenów atrakcyjnych turystycznie, stanowi jeden z podstawowych wymogów rozwoju gospodarczego gminy XXX. Dlatego też budowa sprawnego i spójnego układu</p>

	wykopie, inwentaryzację geodezyjną, przykrycie gazociągu, odtworzenie terenu i prace wykończeniowe), sporządzenie dokumentacji powykonawczej i odbiorowej oraz uzyskanie pozwolenia na użytkowanie.
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	Z dokładnością do kwartału i roku realizacji I 2022
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	Z dokładnością do kwartału i roku realizacji IV 2023

Załącznik 2. Lista i oferta gminnych organizacji wspomagających sektor MSP

Załącznik 3. Lista i oferta wojewódzkich organizacji wspomagających sektor MSP

1) KLASTRY I POWIĄZANIA KOOPERACYJNE

Bydgoski Klaster Przemysłowy:

Adres: <https://klaster.bydgoszcz.pl/>

Klaster Przemysłów Kreatywnych Sp.z o.o.

Adres: <http://www.klasterpk.byd.pl/>

Agro Klaster Kujawy - Stowarzyszenie Na Rzecz Innowacji i Rozwoju

Adres: <http://www.agroklaster.pl/>

Bydgoski Klaster Informatyczny

Adres: <https://bki.org.pl/>

OFERTA KLASTRÓW:

- Podejmowanie działań i inicjatyw wspomagających rozwój i funkcjonowanie przedsiębiorców działających w sektorze agrobiznesu, w tym m.in.:

- Projekty w tym projekty dot. wsparcia finansowego na założenie i rozwój działalności MŚP.
- Szkolenia: Kadry i płace w firmie, Podstawy rachunkowości i księgowości firmy z wykorzystaniem komputera, Kursy dla kandydatów na członków rad nadzorczych,
- Usługi w zakresie: diagnozy ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw, programu uzdrawiania sytuacji ekonomiczno-finansowej przedmiotów gospodarczych,
- programów naprawczych, kierunków restrukturyzacji firm,
- Pożyczki: pożyczki w ramach środków pochodzących z dotacji otrzymanej z Banku Światowego oraz z dotacji Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Izba Przemysłowo Handlowa

Adres: <https://www.iph.torun.pl/>

Oferta:

- Szkolenia biznesowe i doradztwo biznesowe
- Fundusze na założenie i rozwój działalności gospodarczej
- Grupa zakupowa dla członków Izby
- ePodpis - certyfikacja kwalifikowanego i niekwalifikowanego podpisu elektronicznego
- Promocja firm
- Legalizacja dokumentów eksportowych i wystawianie świadectw pochodzenia
- Biznesowa przestrzeń do testów - Fab Lab, Living Lab, Demonstration Center
- Współpraca międzynarodowa przez Enterprise Europe Network (EEN), kierowana do mikro, małych i średnich przedsiębiorców

Kujawsko – Pomorski Fundusz Pożyczkowy

Adres: <https://kpfp.org.pl/>

Oferta:

Instrumenty wsparcia zwrotnego: <https://kpfp.org.pl/pozyczki-dla-twojej-firmy/>

Granty i dotacje: <https://kpfp.org.pl/granty-i-dotacje/>

	Powiatu Świeckiego"			
9	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dolina Drwęcy"	LGD	Gałczewo 7, 87-400 Golub-Dobrzyń	www.lgddolinadrwecy.org.pl
10	Partnerstwo "Lokalna Grupa Działania Bory Tucholskie"	LGD	ul. Pocztowa 7, 89-500 Tuchola	www.lgd.borytucholskie.pl
11	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Dorzecza Zgłowiączki	LGD	ul. Sikorskiego 12, 87-850 Choceń	www.kujawiaki.pl
12	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ	LGD	ul. Tadeusza Kościuszki 10, 87-500 Rypin	www.elgd.pl
13	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli	LGD	ul. Poznańska 133a/106, 88-100 Inowrocław	www.czarnoziemnasoli.pl
14	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Południe	LGD	ul. Szkolna 4, 87-610 Dobrzyń nad Wisłą	www.lgddobrzyn.pl
15	Stowarzyszenie Nasza Krajna	LGD	ul. Jeziorna 6, 89-400 Sępólno Krajeńskie	www.naszakrajna.org
16	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka "Nasza Krajna i Pałuki"	LGR	ul. Powstańców Wielkopolskich 6, 89-100 Nakło nad Notecią	www.lgrnaklo.org.pl
17	Lokalna Grupa Działania Pałuki-Wspólna Sprawa	LGD	Plac Działowy 6, 88-400 Żnin	www.lgd-paluki.pl

	Gotyku			
28	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska	LGD	ul. Mickiewicza 12/1, 87-200 Wąbrzeźno	http://www.lgdwabrzezno.pl

Źródło: <https://www.kujawsko-pomorskie.pl/lista-lgd>

- Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Ziemi Kujawskiej"
- Stowarzyszenie LGD Pojezierze Brodnickie
- LGD "Trzy Doliny"
- Stowarzyszenie "Vistula Terra Culmensis - Rozwój przez Tradycję"
- LGD "Zakole Dolnej Wisły"
- Stowarzyszenie LGD "Dolina Drwęcy"
- Stowarzyszenie LGD "Czarnoziem na soli"
- Stowarzyszenie LGD Gmin Dobrzyńskich Region Południe
- Stowarzyszenie LGD "Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego"
- Stowarzyszenie "Partnerstwo dla Krajny i Pałuk"
- LGD "Razem dla Powiatu Radziejowskiego"
- Stowarzyszenie LGD Gmin Dobrzyńskich Region Północ
- Stowarzyszenie "Nasza Krajna"
- LGD "Gminy Powiatu Świeckiego"
- LGD "Ziemia Gotyku"
- Stowarzyszenie LGD "Podgrodzie Toruńskie"
- Partnerstwo LGD "Bory Tucholskie"
- Stowarzyszenie LGD Ziemia Wąbrzeska
- Stowarzyszenie LGD Dorzecza Zgłowiączki
- LGD "Pałuki - Wspólna Sprawa"
- Stowarzyszenie LGD Inowrocław
- Stowarzyszenie Bydgoska LGD „Dwie Rzeki”
- Stowarzyszenie LGD Miasta Włocławek
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dla Miasta Torunia"
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Miasta Brodnicy
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Chełmno
- LGD „Grudziądzki Spichlerz”
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Nasza Krajna i Pałuki”
- granica powiatów

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura demograficzna Gminy Bobrowniki w roku 2017	7
Wykres 2. Struktura demograficzna Gminy Bobrowniki w roku 2018	8
Wykres 3. Struktura demograficzna Gminy Bobrowniki w roku 2019	8
Wykres 4. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnych, poprodukcyjnym w roku 2017	9
Wykres 5. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnych, poprodukcyjnym w roku 2018	10
Wykres 6. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnych, poprodukcyjnym w roku 2018	10
Wykres 7. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnych, poprodukcyjnym w roku 2019	11
Wykres 8. Bezrobotni ogółem.....	12
Wykres 9. Zarejestrowani bezrobotni absolwenci / do 25 r.ż.	13
Wykres 10. Mieszkańcy Gminy Bobrowniki w podziale na grupę do 50 r. ż i powyżej 50 r. ż	13
Wykres 11. Bezrobotni w podziale na płeć.....	14
Wykres 12. Osoby długotrwale bezrobotne	14